

Gastouderbureau

Stichting Kinderopvang Haren
Waterhuizerweg 7, 9753 HP Haren
06 525 23 185 / 050 5343806

PEDAGOGISCH

BELEID

GASTOUDERBUREAU

Stichting Kinderopvang Haren

INHOUD

1	Inleiding	2
2	Visie.....	3
3.	Pedagogisch hoofddoel van de Stichting Kinderopvang Haren	4
4	Pedagogische doelen van Rixsen Walrave	5
5	Subdoelen	6
6	Randvoorwaarden.....	8
7	Signaleren en observeren.....	9
8	Persoonlijk werkplan gastouder	10

1 Inleiding

In het kader van de Kwaliteitszorg is in januari 1998 een werkgroep pedagogisch beleid samengesteld. In deze werkgroep zaten vertegenwoordigers van de kinderopvang, de buitenschoolse opvang, het gastouderbureau en de peuterspeelzalen. Het bestaande beleid van de kinderopvang en de opvang in peuterspeelzalen is geëvalueerd en waar nodig bijgesteld en aangevuld.

Onze visie op de kinderopvang en onze visie op de ontwikkeling en het opvoeden van kinderen vormen de basis voor dit algemeen pedagogisch beleid.

In dit beleid zijn kenmerken terug te vinden uit verschillende pedagogische visies en stromingen. In 2006 werd door de werkgroep kwaliteit en medewerkers van het gastouderbureau geconstateerd dat het algemeen pedagogisch beleid in hoge mate geënt was op de opvang in groepen, door professionele krachten, en eigenlijk niet aansloot bij de praktijk van de gastouderopvang. Derhalve is voor het gastouderbureau een apart pedagogisch beleid geformuleerd, gebaseerd op de visie en uitgangspunten van het algemeen pedagogisch beleid van de Stichting Kinderopvang Haren.

Het pedagogisch beleid wordt 1x per 3 jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Ook de oudercommissie GOB wordt bij deze evaluatie betrokken.

De accenten binnen onze gastouderopvang liggen op het bieden van een huiselijke omgeving en begeleiding waarbij de kinderen zich veilig en prettig voelen, op de communicatie, het bevorderen van zelfstandigheid en het aanbieden van activiteiten die aansluiten bij wat de kinderen aangeven.

In een gastgezin vindt de opvoeding en verzorging plaats in gezinsverband. De omgeving en het spelmateriaal zijn aangepast aan de leeftijd van de kinderen.

Deze specifieke aanpak is vertaald in een werkplan dat is geschreven door gastouders en medewerkers van het gastouderbureau en besproken met alle ouders. Dit beleid is met instemming van de ouderraad, oudercommissie en medewerkers GOB vastgesteld in het algemeen bestuur.

Gastouders moeten bij hun opname in het gastouderbestand bereid zijn te werken op basis van dit pedagogisch beleid en het werkplan. Deze vormen de richtlijnen voor het dagelijkse werk.

Ouders worden bij de intake op de hoogte gesteld van dit beleid. Zij kunnen op basis van deze informatie hun keuze maken; het beleid en het werkplan geven inzicht in de manier van werken en het omgaan met de kinderen.

De toetsing van dit beleid vindt plaats door regelmatig terugkerende tevredenheids-onderzoeken onder de ouders, onderzoeken naar het welbevinden van de kinderen en naar aanleiding van de evaluatiemomenten met gast- en vraagouders. Op basis van de gegevens van deze onderzoeken en evaluatiemomenten wordt het beleid al dan niet bijgesteld.

2 Visie

2a Visie en missie Stichting Kinderopvang Haren

De Stichting Kinderopvang Haren is de leukste! De expert in kinderopvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 14 jaar. Wij zijn gespecialiseerd in ontwikkeling, ontspanning en vrije tijd van kinderen. In een veilige omgeving met een goede sfeer kunnen kinderen en medewerkers hun talenten ontwikkelen.

Wij zijn een organisatie die meegroeit met de vraag. Wij kijken naar de toekomst en zorgen voor continuïteit van onze opvang.

Wij komen binnen onze visie en mogelijkheden tegemoet aan wat onze klanten van ons vragen, gericht op het welbevinden en de omgeving van het kind. Wij staan midden in de samenleving en hebben een open communicatie met kinderen, ouders, medewerkers en samenwerkingspartners.

Ons aanbod moet leiden tot een grotere arbeidsparticipatie van ouders en/of hen in de gelegenheid stellen de opvoeding met anderen te delen.

2b Visie op de ontwikkeling van kinderen

Kinderen zijn uniek en zij hebben een natuurlijke drang om zich te ontwikkelen. De ontwikkeling hangt nauw samen met aanleg en omgevingsfactoren.

De ontwikkeling van kinderen verschilt per individu. Het pedagogisch handelen is gebaseerd op kennis van de ontwikkelingsfasen en omgevingsfactoren.

2c Visie op opvoeding

Warmte, veiligheid en vertrouwen zijn de basisvoorwaarden voor een goede opvoeding. Vanuit een veilige en stimulerende omgeving kunnen kinderen ervaring opdoen, zich ontplooiën en zelfstandigheid ontwikkelen. Opvoeders hebben een voorbeeldfunctie voor de kinderen in de omgang met elkaar. In het belang van het kind dient er een wisselwerking te zijn tussen de gastouders en de ouders.

In een positieve sfeer krijgen kinderen de mogelijkheden en de ruimte om zich te ontwikkelen.

Kinderen moeten zich veilig voelen om te durven experimenteren om van daaruit ervaring op te doen. Een kind dat emotionele veiligheid ervaart durft spelenderwijs en vrijuit zijn omgeving te verkennen, zijn eigen fysieke vermogens uit te proberen/te oefenen, contacten aan te gaan en ondersteuning van de gastouder te vragen wanneer hij/zij die nodig heeft. Deze veiligheid kan worden geboden bij een bekende gastouder.

Gastouders moeten zich blijvend bewust zijn van hun verantwoordelijkheid en hun voorbeeldfunctie; ouders kunnen hen daarop aanspreken.

Als opvoedingsideeën te ver uiteenlopen dan zal dat kinderen onzeker maken en daarom is het uitermate belangrijk dat er een goede communicatie is tussen gastouders en vraagouders.

3. Pedagogisch hoofddoel van de Stichting Kinderopvang Haren

De Stichting Kinderopvang Haren wil een bijdrage leveren aan de opvoeding van kinderen door binnen de opvang ernaar te streven dat kinderen er zich in hun eigenheid kunnen ontwikkelen. Er wordt rekening gehouden met de eigen mogelijkheden en de fase van de ontwikkeling van een kind. Respect voor het kind, vanuit het kind voor anderen en voor de omgeving is hierbij belangrijk.

Door kinderen positief te benaderen, oog te hebben voor hun eigenheid, en hen te begeleiden in het respectvol omgaan met andere gezinsleden in het gastgezin, zullen ze zichzelf en anderen leren respecteren. Het respect voor anderen komt ook tot uitdrukking in het plaatsingsbeleid; alle kinderen zijn welkom.

Aandacht en respect voor de omgeving wordt zichtbaar door de manier waarmee wordt omgegaan met het milieu. Afval wordt zoveel mogelijk gescheiden, papier en flessen apart verzameld en er wordt bewust omgegaan met het gebruik van water en energie; een schone omgeving krijgt blijvend aandacht. Daarnaast wordt er een appèl op kinderen gedaan om respectvol om te gaan met planten en dieren.

De opvoeding binnen de Stichting is gericht op het bevorderen van zelfstandigheid. Tijdens de opvang zullen gastouders vanaf het begin de dingen zoveel mogelijk met de kinderen samen doen. Niet alleen samen spelen maar ook huishoudelijke taken als samen opruimen, de tafel dekken, de was ophangen of activiteiten als het bezig zijn in de tuin. Op deze manier leren kinderen deel te nemen aan alle activiteiten die binnen- en buitenshuis plaatsvinden en kunnen ze daar, in relatie tot hun leeftijd en ontwikkeling, veel eerder zelfstandig mee omgaan. Bovendien wordt op deze manier het rollenpatroon doorbroken; er zijn geen typisch mannen- of vrouwentaken.

3a De kinderen

Binnen de organisatie spreken we over het begeleiden van kinderen. In het omgaan met de kinderen en het aanbieden van activiteiten wordt aangesloten bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en de aard en interesse van het kind. Soms is het nodig om een kind wat af te remmen en soms heeft een kind wat extra aanmoediging en prikkels nodig.

3b De ouders

Ouders weten in grote lijnen waar ze voor kiezen. Bij de intake en het halen en brengen van de kinderen kunnen ze kennis nemen van het pedagogisch klimaat. De opvoeding thuis en bij de gastouder zal niet altijd naadloos op elkaar aansluiten en daarom is een goede onderlinge communicatie van essentieel belang. Een logboekje kan hiervoor een zeer geschikt hulpmiddel zijn. Is er verschil van inzicht dan zal hier, in het belang van het kind, over gesproken moeten worden. Vervolgens worden er dan afspraken gemaakt over de te volgen manier van aanpak.

3c De gastouders

De gastouders hebben ervaringsdeskundigheid en een kindgerichte opleiding op minimaal niveau 2.

Gastouders werken volgens de uitgangspunten van de Stichting en zijn verantwoordelijk voor de zorg en de veiligheid van de kinderen. Goede begeleiding kan alleen vanuit een positieve relatie met de kinderen.

Een gastouder mag maximaal zes kinderen tegelijkertijd opvangen inclusief eigen kinderen tot 10 jaar. Een voorwaarde is dat de gastouder iemand als achterwacht heeft, voor ondersteuning van de gastouder bij calamiteiten. Deze achterwacht is telefonisch bereikbaar en kan binnen 15 minuten aanwezig zijn op de opvanglocatie.

De gastouders kunnen elkaar ondersteunen bij opvoedingsvragen tijdens de koffieochtenden en de werkoverleggen. Is er behoefte aan scholing dan biedt de organisatie daartoe mogelijkheden. Het omgekeerde is ook het geval. Zijn de medewerkers van het gastouderbureau van mening dat er bijgeschoold of opgefrist moet worden om optimale kwaliteit te leveren, dan kan de gastouder daartoe worden verplicht.

4. De vier pedagogische doelen van Riksen-Walrave

In de wet zijn de vier pedagogische doelen van Riksen-Walrave opgenomen als definitie van 'verantwoorde kinderopvang'. Die pedagogische doelen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid

De opvoedomgeving biedt kinderen een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Door Riksen-Walrave wordt het bieden van een gevoel van veiligheid als de meest basale pedagogische doelstelling gezien. Het bieden van veiligheid is niet alleen van belang omdat het bijdraagt aan het welbevinden van het kind, maar ook omdat een veilig klimaat voorwaarde is voor het realiseren van de andere pedagogische doelen.

Onze gastouders bieden de kinderen emotionele veiligheid door:

- Een vast dagritme te hanteren
- Emoties te benomen en gevoelens bespreekbaar te maken
- Kinderen te troosten
- Complimentjes te geven
- Kinderen aan te moedigen
- Interesse te tonen in het kind

2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie

De opvoedomgeving stelt kinderen in de gelegenheid om hun persoonlijke competentie te ontwikkelen. Het gaat om persoonlijke eigenschappen als veerkracht, impulscontrole, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit, motivatie, volharding, creativiteit en cognitieve en taalvaardigheden. Hierdoor zijn kinderen in staat om allerlei problemen goed aan te pakken en zich goed aan te passen aan (veranderende) situaties.

Onze gastouders bevorderen persoonlijke competentie van kinderen door:

- Kinderen positief te benaderen
- Kinderen serieus te nemen
- Aan te sluiten bij de behoeften van het kind
- Kinderen te complimenteren
- Kinderen te stimuleren om zoveel mogelijk zelf te proberen (eventueel samen) en zo hun zelfstandigheid te stimuleren
- Kinderen structuur te bieden en grenzen te stellen
- Kinderen uitleg te geven
- Respect te hebben voor de eigenheid van een kind
- Kinderen ruimte te geven tot het maken van eigen keuzes
- Kinderen te helpen gevoel van eigenwaarde te ontwikkelen
- Kinderen ruimte te geven voor fantasie en spel
- Stimuleren van algehele ontwikkeling door middel van activiteiten
- Het bieden van een uitdagende omgeving

3. *Het bevorderen van de sociale competentie*

De opvoedingsomgeving stelt kinderen in de gelegenheid om hun sociale competentie te ontwikkelen. Het gaat om een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals het zich inleven in een ander, communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Onze gastouders bevorderen sociale competentie van kinderen door:

- Interactie tussen kinderen te stimuleren (kinderen vragen elkaar te helpen of iets samen te doen)
- Kinderen te helpen van het begrijpen van lichaamstaal (zie je dat hij huilt, waarom denk je dat hij huilt?)
- Kinderen te helpen om te participeren in een groep
- Helpen om te gaan met conflicten
- Ontwikkeling van verantwoordelijkheidsbesef te stimuleren door kinderen "taken" te geven (bv. bij het opruimen of tafel dekken) en hen hierop aan te spreken
- Kinderen te leren omgaan met emoties van anderen
- Kinderen te leren reflecteren op eigen gedrag
- Kinderen te ondersteunen bij de ontwikkeling van weerbaarheid; kinderen te helpen voor zichzelf op te komen

4. *De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden*

De opvoedingsomgeving draagt waarden en normen aan kinderen over, waardoor kinderen zich de cultuur eigen maken van de samenleving waarin zij opgroeien.

Onze gastouders dragen bij aan de socialisatie door:

- Voorbeeldgedrag te vertonen
- Kinderen te leren om op een respectvolle wijze om te gaan met elkaar, de natuur, de omgeving en de materialen
- Het duidelijk/concreet maken van gedragsregels en kinderen hierop aanspreken
- Kinderen te corrigeren en hierbij uitleg geven

Wij streven naar eenduidigheid in de opvoeding. Indien de opvoedingsdoelen tussen thuis en kinderopvang erg uiteen lopen, kan dat kinderen onzeker maken; zij moeten zich steeds conformeren aan andere gedragsregels. Daarom maken de gastouders ouders ook duidelijk wat de regels zijn, en hebben ze overleg met ouders over de aanpak van een kind.

5 Subdoelen

In het onderstaande worden bovenstaande opvoedingsdoelen van Riksen Walrave op onderdelen nader uitgewerkt, en worden aanvullende subdoelen beschreven.

5a De ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Intellectuele en taalontwikkeling
- Motorische ontwikkeling
- Creatieve ontwikkeling

Sociaal -emotionele ontwikkeling

Doel: kinderen op sociaal-emotioneel gebied om leren gaan met eigen emoties en die van anderen.

Aspecten waar aandacht aan wordt besteed / waarop wordt begeleid, zijn:

- leren omgaan met eigen emoties en die van anderen

We bieden ruimte voor emoties en laten het kind merken dat boos zijn en huilen mag.

- **leren reflecteren op eigen gedrag**
We vragen het kind naar redenen en helpen het om alternatief gedrag in te zetten
- **stimuleren en bewust worden van eigen lichaamstaal**
Bijvoorbeeld door het doen van spelletjes en zingen van liedjes met gebaren, het nadoen van dieren en het oefenen van gezichtsuitdrukkingen
- **leren begrijpen van lichaamstaal van anderen**
We verwoorden hoe we ons voelen en wat we bedoelen
- **aangaan van sociale relaties**
We zorgen voor gezamenlijke momenten en activiteiten
- **ontwikkelen van weerbaarheid**
We stimuleren de kinderen om voor zichzelf op te komen en we grijpen bij conflicten niet te snel in
- **omgaan met conflicten**
Bij conflicten grijpen we niet te snel in. We leren de kinderen wat mag en wat niet mag en hoe ze een conflict goed op kunnen lossen.
- **omgaan met verschillen (aard en cultuur)**
De gastouder heeft een open houding ten opzichte van alle kinderen ongeacht hun aard of cultuur en leert de kinderen op die manier dat iedereen gelijk is.
- **ontwikkelen van emotionele zelfstandigheid**
We stimuleren de kinderen om zelf kleine problemen op te lossen.
- **omgaan met seksualiteit**
We zijn hier open over en gaan hier op een ontspannen manier mee om.
- **ontwikkelen van verantwoordelijkheidsbesef**
De kinderen krijgen kleine taken en leren hoe ze zelf kleine problemen op kunnen lossen.

Intellectuele ontwikkeling en taalontwikkeling

Doel: het stimuleren van communicatie, denken en leren.

Aspecten:

- **stimuleren van waarnemen**
We attenderen de kinderen op geluiden, wijzen dingen aan en laten ze verschillende materialen voelen
- **aanleren van begrippen**
We laten spelenderwijs verschillen zien tussen, hoog en laag, klein en groot, enz.
- **ontwikkelen van luister- en spreekvaardigheden**
We vertellen wat we doen en leggen dingen uit.

Motorische ontwikkeling

Doel: het optimaal en op eigen wijze ontwikkelen van de motoriek waardoor onder andere de zelfredzaamheid wordt vergroot en plezier in bewegen kan ontstaan.

Aspecten:

- **ontwikkelen van grove en fijne motoriek**
We stimuleren de grove motoriek door met de kinderen te fietsen, naar een speeltuin te gaan of in de achtertuin van de glijbaan te gaan en te klimmen en te rennen
De fijne motoriek wordt gestimuleerd door activiteiten zoals kleien, plakken en tekenen
- **de mogelijkheden van het eigen lichaam leren kennen**
Hierin heeft de gastouder een actieve rol in het aanbieden van allerlei activiteiten.

Creatieve ontwikkeling

Doel: ontwikkelen en stimuleren van creatieve vaardigheden

Aspecten:

- **ruimte geven voor (en het stimuleren van) fantasie en spel**

Door het aanbieden van materialen die geen van te voren bepaald doel hebben zoals wit papier, een stuk stof, een doos, enz.

■ (stimuleren van) lichaamstaal

Door het doen van spelletjes en het zingen van liedjes met gebaren, het nadoen van dieren en het oefenen van gezichtsuitdrukkingen

6 Randvoorwaarden

6a Basishouding, vaardigheden en deskundigheid van gastouders

6b Accommodatie

6c Materiaal

6d Specifieke vaardigheden in relatie tot de subdoelen

6a Basishouding, vaardigheden en deskundigheid van gastouders

Het is belangrijk dat gastouders een warme en positieve uitstraling hebben zodat kinderen zich veilig voelen. Veiligheid en vertrouwen vormen de basis voor een optimale ontplooiing en ontwikkeling. Daarbij moet men het vermogen hebben om zich in te leven in de kinderen; er moet begrip zijn voor het gedrag.

Gastouders hebben evenwichtige persoonlijkheden en stralen rust uit.

Om kinderen te kunnen motiveren is ook enthousiasme nodig; men moet uitnodigend zijn om alle kinderen te laten participeren.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de kinderen; er is respect ten aanzien van de aard, de (on)mogelijkheden en de cultuur.

Naast agogische vaardigheden hebben gastouders inzicht in de ontwikkelingsfasen en verantwoordelijkheidsgevoel. Een open wijze van communicatie, waarbij enerzijds aandacht is voor het luisteren - en het horen van de boodschap van de ander- en anderzijds voor het verwoorden van eigen emoties, behoeften en moeiten, is hierbij van belang.

Deskundigheid is opgedaan door (bij)scholing, ervaring en intercollegiale uitwisseling van vaardigheden, bijvoorbeeld tijdens het werkoverleg. Vanuit de organisatie kan een beroep worden gedaan op uitbreiding van de deskundigheid door ondersteuning vanuit de organisatie of externe scholing.

6b Accommodatie

De accommodatie is bij gastgezinnen een gegeven. Onze voorkeur gaat wel uit naar een ruim en licht huis met een grote afgesloten buitenruimte.

Het huis moet zodanig ingericht zijn dat er voldoende ruimte is voor het spelen, slapen, eten en verschonen. Jaarlijks wordt er een Risico Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid uitgevoerd in alle huizen van de gastouders van het Gastouderbureau. Door deze Risico inventarisatie te doen worden de risico's t.a.v. gezondheid en veiligheid voor de kinderen in kaart gebracht. N.a.v. de inventarisatie wordt een actieplan en een verslag opgesteld.

6c Materiaal

Bij de gastouders is materiaal aanwezig, afgestemd op de leeftijden en ontwikkelingsfasen van de gastkinderen. Ook voldoet het speelgoed aan de veiligheidseisen.

6d Specifieke kennis en vaardigheden in relatie tot de subdoelen

Naast de basishouding en basisvaardigheden wordt bij de werving van gastouders gelet op onderstaande specifieke vaardigheden.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Zelfkennis, inlevingsvermogen en het kunnen uiten van eigen emotie is voorwaarde om open te staan en ruimte te geven aan emoties van de kinderen. Er is ook een zekere rust voor nodig en echte aandacht.

Intellectuele- en taalontwikkeling

Om de intellectuele ontwikkeling te bevorderen dient men aan te sluiten bij de natuurlijke 'nieuwsgierigheid' van kinderen; de behoefte om dingen te weten en te onderzoeken. Er moet aandacht zijn voor het waarnemen: kijken, horen, ruiken, voelen en ontdekken. Met de kinderen op zoek gaan naar de oorsprong van de dingen bevordert hun kennis. Gastouders moeten communicatief vaardig zijn. Vooral bij de allerjongste kinderen worden handelingen ondersteund door taal. Voorlezen, vertellen, spelen met poppen, zingen enz. zijn allemaal middelen om deze ontwikkeling te bevorderen. En als de kinderen wat ouder zijn, het meedoen met rollenspelen.

Motorische ontwikkeling

De motorische ontwikkeling gaat spelenderwijs; kinderen willen kruipen, lopen, zitten, klimmen, fietsen enzovoort. Maar om de motorisch vaardigheden uit te breiden moet er kennis zijn van de mogelijkheden die een kind in zich heeft.

Creatieve ontwikkeling

Het stimuleren van creativiteit heeft niet alleen betrekking op creatieve vaardigheden maar ook op het creatieve denken; het heeft te maken met inventief zijn, creatieve oplossingen verzinnen en creatief, speels, omgaan met de kinderen.

7 Observeren en signaleren.

Gastouders hebben een signalerende functie als het gaat om het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Het welbevinden van het kind is middels observatie af te lezen aan zijn/haar gelaatsuitdrukking, de manier waarop het al dan niet speelt, contacten legt met andere kinderen en de gastouder, zich durft te uiten, hulp vraagt waar nodig en zich beweegt in de ruimte. Wanneer blijkt dat een kind zich niet helemaal goed voelt bij de gastouder, zal door de gastouder met de ouders worden besproken waar het aan zou kunnen liggen en wat ouders en gastouder er aan zouden kunnen doen.

Om te kunnen signaleren of de lichamelijke of geestelijke ontwikkeling van een kind achter blijft, in gevaar dreigt te komen of anderszins opvallend is, is een maatstaf nodig. Die maatstaf is het 'normale' kind, met een normale ontwikkeling. 'Normaal' betekent een kind dat niet opvalt omdat alles goed en onopvallend verloopt. Bij ieder kind zijn echter wel bijzonderheden op te merken, maar als die niet leiden tot gevolgen die blijvend nadelig zijn dan vallen ze onder 'het normale, het gemiddelde'.

Het tempo waarin kinderen zich ontwikkelen kan heel verschillend zijn en hangt af van de mogelijkheden van het kind zelf en de mate waarin het wordt gestimuleerd. Daarom zullen gastouders zeer zorgvuldige afwegingen maken voordat ze gedrag of ontwikkeling als "abnormaal" bestempelen; beter is het ook te spreken van *opvallend* gedrag of *opvallendheden* in de ontwikkeling.

Er moeten duidelijke signalen zijn dat er iets bijzonders aan de hand is. Zonder deze duidelijkheid is het onmogelijk om een gezamenlijke aanpak af te spreken. Wanneer gastouders zich zorgen maken over de ontwikkeling of het gedrag van een kind, wordt dit uiteraard ook besproken met de ouders. De ouders worden daartoe uitgenodigd voor een apart gesprek.

Wanneer nodig, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een (dreigende) ontwikkelingsstoornis, wordt ouders geadviseerd deskundige hulp te zoeken.

De signaleringsfunctie is van groot belang. Wanneer de nodige hulp tijdig kan worden geboden, wordt de kans dat er verregerende ontwikkelingsstoornissen ontstaan verkleind. In het Handboek Beleid C7 'Signalering- en Zorgprotocol' wordt de procedure rond signalering uitvoerig toegelicht.

8 Persoonlijk werkplan gastouder

Elke gastouder heeft een eigen pedagogisch werkplan opgesteld, waarin beschreven staat hoe zij tijdens de opvang invulling geeft aan de vier pedagogische doelen van Riksen Walrave. Dit werkplan is ter inzage voor vraagouders. Tijdens huisbezoeken is dit plan ook een onderwerp van het gesprek met de bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau.